

ปัญหาและอุปสรรคของการไม่มาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในชุมชนที่กัสดร: กรณีศึกษา
(PROBLEM AND BARRIERS OF MIS-SCREENING FOR CERVICAL CANCER IN A
SELECTED COMMUNITY : CASE STUDY)

ศุภาฟ้า วงศ์หาริมาศย์ 4937563 RACN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ รศ.อรพินธ์ เจริญผล, ก.ม. (การบริหารการพยาบาล),
อ.ดร.ศตริรัตน์ ธาดากานต์, Ph.D. (Nursing and midwifery)

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการไม่มาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในชุมชนที่กัสดร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหาและอุปสรรคของการไม่มาตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูก ในสถานีนามย์ศรีปทุม และศึกษาปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงานคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี Pap Smear ของเจ้าหน้าที่สถานีนามย์ศรีปทุม อ.หนองแค จ.สระบุรี เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีการสนทนากลุ่ม ซึ่งนำเอากรอบแนวคิด ของ Lawrence W. Green และคณะ ซึ่งได้จำแนกการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม มาเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่มคือ กลุ่มสตรีอายุ 35 40 45 50 55 และ 60 ปี ที่ไม่มารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานีนามย์ศรีปทุม จำนวน 12 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานีนามย์ศรีปทุม อ.หนองแค จ.สระบุรี จำนวน 3 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 6 คน รวมเป็น 9 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลส่วนบุคคลของทั้ง 2 กลุ่ม คือ แบบสอบถาม ส่วนข้อมูลที่ต้องการศึกษา ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) แนวคำถามที่ใช้ ได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 2 ท่าน และผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเคยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสูติ- นรีเวชกรรม จำนวน 1 ท่าน ข้อมูลส่วนบุคคลของทั้ง 2 กลุ่มวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์โดยใช้ Thematic content analysis ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการไม่มาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มตัวอย่าง จากปัจจัยนำ คือ ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก ความอายต่อการมาตรวจ รายได้น้อยและการศึกษาต่ำ ด้านปัจจัยเอื้อ คือ กังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรับบริการ ไม่มีเวลา และด้านปัจจัยเสริม คือ การไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและญาติ การไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ส่วนกลุ่มเจ้าหน้าที่สถานีนามย์ศรีปทุม พบว่า ปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงานตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสถานีนามย์ศรีปทุม จากปัจจัยนำคือ ขาดประสบการณ์การทำงาน การยอมรับว่าสตรีมีความอายในการตรวจ ปัจจัยเอื้อคือ ข้อจำกัดของการให้ข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยเสริมคือ อัตราการมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่ำและอัตราการป่วยของประชากรสูง

คำสำคัญ การไม่มาตรวจ / คัดกรองมะเร็งปากมดลูก / เป๊ปเสมีียร์ / สตรี

PROBLEM AND BARRIERS OF MIS-SCREENING FOR CERVICAL CANCER IN A SELECTED COMMUNITY : CASE STUDY

SUDAF WONGHARIMAT 4937563 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORS: ORAPIN CHAREONPOL, M.Ed. (Nursing Administration), STREERUT THADAKANT, Ph.D. (Nursing and Midwifery)

ABSTRACT

This study examined factors related to mis-screening of cervical cancer in a selected community in Saraburi province. A qualitative methodology was chosen as the research design. Lawrence W. Green's concept was selected to guide the classification of the three main factors affecting health behaviors, namely predisposing, enabling, and reinforcing factors. The samples consisted of two groups. The first group was composed of 12 women who had been mis-screened for cervical cancer. Two were aged 35, two 40, two 45, two 50, two 55, and two 60 at the time of the mis-screening and they were residing in the chosen community which was under the responsibility of Sri Pathum Health Center. The second involved 3 staff working at Sri Pathum Health Center and 6 health care volunteers. A questionnaire was used to collect demographic data, while focus group discussion was used as a method of gathering information related to what was being studied. Descriptive statistics were employed to explain the data from the questionnaire, and thematic content analysis was used to analyse the qualitative data from the group discussion. It was found from the samples of the first group that there were four major predisposing factors for mis-screening by pap smear. These were : insufficient knowledge related to cervical carcinomas, being ashamed, low educational background, and low family income. Enabling factors included concern about screening expense and time constraints for screening accessibility. Reinforcing factors involved a lack of family support and a deficit in information on cervical cancer and services provided by health care personnel. Among the second group of participants, the results revealed that predisposing factors were a lack of work experience and the acceptance of being ashamed by women. The enabling factor was ineffective information dissemination to the community, while reinforcing factors were that there were small numbers of women being screened for cervical cancer and a huge number of women experiencing cervical carcinomas. Also, it was found that insistence on the passing criterion of women being at the exact ages of 35, 40, 45, 50, 55, and 60 years as an indicator defined by the Ministry of Public Health reduces the total numbers of those screened by pap smear. It would be better if screening were open to all women aged over 35. The study suggests that although factors related to mis-screening cervical cancer have been explored, existing indicators in terms of women's age groups should be further discussed.

KEY WORDS: MIS / SCREENING CERVICAL CANCER / PAP SMEAR / WOMAN

102 pp.